

De minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 GH Den Haag

Datum

16 juni 2011

Kenmerk

B 2.1.11/002768/1934/JT

Uw kenmerk

5692780/11/6

Onderwerp

Concept-wetsvoorstel tot reparatie van de Wet griffierechten in burgerlijke zaken (Wgbz)

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 15 april 2011 hebt u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) een conceptvoorstel voor een Reparatiewet griffierechten burgerlijke zaken toegezonden voor advies. Dit advies is voorbereid en vastgesteld door de wetenschappelijke commissie van de NVvR.

Het wetsvoorstel strekt tot het herstellen van enkele wetstechnische gebreken en leemten in de Wet griffierechten burgerlijke zaken. Om deze reden ziet de NVvR af van algemene beschouwingen over griffierechten. Over een eerste ontwerp voor die wet heeft de NVvR op 2 juli 2007 onder nr. B.2.1.7/1395/BM advies uitgebracht. Over het conceptwetsvoorstel Wet kostendekkende griffierechten heeft de NVvR onlangs, op 30 mei 2011, geadviseerd.

De in onderdeel B voorgestelde wijziging van art. 4 Wgbz (doorwerking in hoger beroep en cassatie van de wettelijke vrijstelling van griffierecht in eerste aanleg bij eigen aangifte faillissement en verzoeken tot toelating tot de WSNP) geeft een bruikbare oplossing voor een kwestie waarover in de praktijk onduidelijkheid bestond. Meer in het algemeen merkt de NVvR op dat verscheidene in art. 4, eerste en tweede lid, Wgbz geregelde vrijstellingen de vraag oproepen of zij uitsluitend in eerste aanleg gelden, dan wel ook in hoger beroep en cassatie. Hetzelfde kan worden gezegd van de vrijstellingen in art. 1 van de Regeling griffierechten burgerlijke zaken (Stcrt. 2010, 16993), vastgesteld op grond van het derde lid van art. 4 Wgbz. In het belang van de rechtspraak is gewenst dat duidelijkheid wordt verkregen over de vraag of ook in de hogere instanties een vrijstelling geldt. Na eventuele invoering van kostendekkende griffierechten is het belang van duidelijkheid op dit punt evident. Ook ten aanzien van de in art. II onder B in dit wetsvoorstel opgenomen wijziging van art. 111 Rv zou ten minste in de toelichting moeten worden opgenomen of deze doorwerkt in de hogere instanties.

Daarnaast merkt de NVvR op dat in de parlementaire geschiedenis van de Wgbz een probleem is onderkend dat ook in de nu voorgestelde reparatiewet niet wordt opgelost (Handelingen I 2010/11, 1, blz. 32). Wanneer bij de mondelinge behandeling van een verzoekschrift mondeling verweer wordt gevoerd (al dan niet met pleitnota), let de rechter daarop. Wanneer in dezelfde zaak een verweerschrift wordt ingediend, is het antwoord op de vraag of de rechter op dat verweerschrift acht mag slaan, ervan afhankelijk of het verschuldigde griffierecht op tijd is betaald. Hetzelfde geldt, bijvoorbeeld, voor de onduidelijkheid of in de Wgbz verweer-, klaag- en beroepschriften op grond van de Wet Bopz zijn vrijgesteld van griffierecht (de concept-MvT op de wet kostendekkende griffierechten, blz. 7, veronderstelt een vrijstelling).

Tot slot wordt opgemerkt dat de praktijk uitwijst dat er nogal wat gevallen zijn waarin een zaak op korte termijn na het aanbrengen van de zaak op zitting moet worden behandeld, hetzij omdat de aard van de zaak dit meebrengt, hetzij omdat de wet zulks voorschrijft. Een voorbeeld van dit laatste is art. 7:685 lid 6 BW, dat voorschrijft dat een verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst door de rechter wordt behandeld uiterlijk in de vierde week, volgend op die waarin het verzoekschrift is ingediend. In spoedeisende gevallen kan de rechter de behandeling niet aanhouden tot 4 weken na indiening van het verzoekschrift, een termijn geven voor het indienen van een verweerschrift en – waar van toepassing - daarna nog eens tot 4 weken na indiening van het verweerschrift wachten op de betaling van het griffierecht. In de procesreglementen van de rechtbanken en de gerechtshoven zijn diverse categorieën van zaken vermeld, waarin de hardheidsclausule van art. 282a lid 4 Rv standaard wordt toegepast. Bij de totstandkoming van de Wgbz lijkt te zijn onderschat in hoeveel gevallen een beroep op deze clausule moet worden gedaan. De NVvR geeft u in overweging, deze wettelijke sanctie nog eens te herbezielen, in het kader van deze reparatiewet of een nog uit te voeren wetsevaluatie.

Voor het overige geven de voorgestelde bepalingen de NVvR geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Namens het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer,
voorzitter